

18 נובמבר 2019
כ" חשוון תש"פ

לכבוד
משה בר סימן טוב
מנכ"ל משרד הבריאות

מר בר סימן טוב הנכבד,

הנדון: הפסקת הפגישות בין צוות רפואי לתועמלנים של חברות התרופות ופרסום

הפגישות שכבר התקיימו

1. ביום 5 בדצמבר 2018, מחק בג"צ את עתירת ארגון חברות הפארמה, שהתנגד למגבלות שהטיל משרד הבריאות על מפגשי רופאים ותועמלנים¹. ארגון לובי 99 הצטרף כ"ידיד בית משפט" לעתירה, כדי לתמוך בעמדת משרד הבריאות, לפיה יש לאסור על מפגשים בין אנשי צוות רפואי לתועמלנים רפואיים ולהילחם בתופעה הנפסדת של יחסי תן-וקח בינם לבין חברות התרופות.
2. הבג"צ הוגש, כזכור, לאחר שביום 18.6.2018 פורסם חוזר מנכ"ל מס' 11/2018 בעניין "כללים להתקשרויות בעלות אופי מסחרי של מוסדות הבריאות" (להלן – "החוזר הישן") שמטרתו "להבטיח כי התקשרויות בעלות אופי מסחרי של יחידות ועובדים במערכת הבריאות עם גורמים חיצוניים יתבצעו באופן נאות ובהתאם לכללי האתיקה המקובלים בתחום הרפואה והמחקר הרפואי" (סעיף 2 לחוזר הישן). בסעיף 15.6.2 לחוזר הישן נקבע כי "חל איסור לקיים פגישות אישיות עם התועמלנים".
3. פרסום החוזר הישן עורר סערה, ובעקבות פגישות שערך משרד הבריאות עם הגורמים המעורבים הוחלט על ריכוכו. ביום 22.10.2018 פורסם חוזר מנכ"ל מס' 13/2018, המחליף ומבטל את החוזר הישן (להלן – "החוזר החדש"). בחוזר החדש כלולה הוראת שעה, אשר לא מופיעה בחוזר הישן, לפיה למרות האיסור על פגישות אישיות עם תועמלנים:

"עד 1.11.19 ניתן יהיה לקיים פגישה אישית עם תועמלן בנסיבות בהן קיימת סיבה שביגנה לא ניתן לעמוד בהוראת סעיף זה ובכפוף לאישור מראש של מנהל המוסד הרפואי, או נציג שנקבע על ידו לשם כך. דיווח על פגישות אישיות שאושרו והנימוקים לאישורן יועבר מהמוסד הרפואי (כחלק מהדיווח לוועדה העליונה המפורט בסעיף 14.8). הדיווח אודות הפגישות האישיות יבחן ע"י משרד הבריאות ובתום שנה יקבע לאור הדיווחים, אם להאריך את הוראת השעה ובאיזו מתכונת." (סעיף 17 לחוזר החדש).

4. ביום 11.11.2018 פנינו אליכם במכתב, בבקשה לחזור לנוסחו של החוזר הישן ולאסור לחלוטין על פגישות אישיות בין אנשי הצוות הרפואי לבין תועמלנים רפואיים.

¹ בג"ץ 7764/18 שרה אטז נ' משרד הבריאות (מיום 05.12.2018, פורסם בנבו)

5. כעת, בחלוף המועד שנקבע בחוזר החדש לתוקפה של הוראת השעה, **אנו פונות אליכם בבקשה לפרסם את הדיווחים אודות מספר הפגישות האישיות שקוימו בתקופה זו, בפילוח של מוסדות הבריאות וחברות התרופות.** פרסום הדיווחים יאפשר לבחון את האפקטיביות של הכללים בחוזר החדש.
6. בהנחה שעדיין מתקיימות פגישות לא מעטות בין נציגי חברות התרופות לבין רופאים ואנשי צוות רפואים; **אנו קוראות לכם לשוב לעמדתכם המקורית ולא לחדש שוב את הוראת השעה שתאפשר את המשך הפגישות עם התועמלנים.**
7. אנו סבורות כי יש למגר את יחסי הקח-תן בין התועמלנים לבין הצוותים הרפואיים, או כל אפשרות לביסוסם. יחסים פסולים אלה באו לידי ביטוי בתחקיר שפורסם בתוכנית "המקור" בינואר 2018. נזכיר כי תועמלנית ששיתפה פעולה עם התכנית תיעדה במשך שנים, באמצעות מצלמה נסתרת, עשרות מפגשים עם רופאים, אחיות ורוקחים. מהתיעוד האמור עולים יחסי מקח וממכר, במסגרתם הרופא רושם את התרופות שהתועמלנית מייצגת תמורת מתנות והטבות כספיות, כגון מימון נסיעות לכנסים בחו"ל.
8. אם כן, על מנת להקשות על אפשרות ביסוס יחסים אלו, אנו סבורות כי הסעיף האוסר כליל על רופאים לקיים פגישות עם התועמלנים, הוא הכרחי. הוראת השעה בנוסח החוזר החדש או כל נוסח "מרוכך" אחר של הסעיף, שיאפשר הלכה-למעשה קיום פגישות אלו, עשוי להשאיר פתח להמשך קיומם של יחסים פסולים אלה.

בברכה,

זהר אלטמן-רפאל, עו"ד

לוביסטית ציבורית

לובי 99

נועה זלצמן, עו"ד

לוביסטית ציבורית

לובי 99